

ВЪРХОВЕН АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

Петчленен състав

РЕШЕНИЕ № 9781

от 16.07.2020 г.

по адм. д. № 14747 / 2019 г.

Първоинстанционно решение: Решение № 14632 от 31.10.2019 г., постановено от
Върховния административен съд, Шесто отделение,
по адм. д. № 10352 / 2018 г.

[Връзка към системата на Върховния административен
съд](#)

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният административен съд на Република България - Петчленен състав - II
колегия, в съдебно заседание на двадесет и първи май две хиляди и двадесета година в
състав:

Председател: ГЕОРГИ ЧОЛАКОВ

Членове: ЗДРАВКА ШУМЕНСКА
ГАЛИНА СОЛАКОВА
ЕМИЛИЯ КАБУРОВА
МАРИЯ НИКОЛОВА

и с участието на прокурора Момчил Таралански изслуша докладваното от съдията
ЗДРАВКА ШУМЕНСКА по адм. дело № 14747/2019

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния
кодекс (АПК).

Образувано е по касационна жалба на Сдружение с нестопанска цел "Българска
асоциация по рециклиране", представлявано от председателя Б. Маринов, чрез
процесуалните представители адв. М. Евтимов и адв. А. Икономов, срещу решение №
14632 от 31.10.2019 г. по адм.дело № 10352 по описа за 2018 г. на Върховния
административен съд, шесто отделение. С него по жалба на Сдружение "Съюз на
международните превозвачи" са отменени разпоредбите на чл. 3, ал. 1, т. 2, чл. 5, ал. 2,
чл. 12, ал. 2, т. 1 и Приложение № 2 към чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредбата за определяне на
реда и размера за заплащане на продуктова такса (приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г.,

обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г.), в частите за моторни превозни средства от категориите М2 и N2, и М3 и N3.

В касационната жалба са изложени подробни съображения за недопустимост на съдебното решение, както и за неправилността му, като постановено в нарушение на материалния закон и поради необосноваността му, в условия на алтернативност. Иска се от съда да се обезсили обжалваното решение, поради недопустимостта му и да се прекрати производството по делото, респ. същото да бъде отменено и да се постанови решение по съществото на спора като се отхвърли жалбата срещу оспорения подзаконов нормативен акт, в посочените части, като неоснователна. Претендира присъждане на съдебни разноски за двете съдебни инстанции и представя списък по чл. 80 от ГПК. В съдебна зала касационната жалба се поддържа от адв. А. Икономов.

Образувано е и по втора касационна жалба на Министерския съвет на РБългария чрез процесуалния представител служител с юридическо образование В. Демирев срещу решение № 14632 от 31.10.2019 г. по адм.дело № 10352 по описа за 2018 г. на Върховния административен съд, шесто отделение, с което са отменени посочените разпоредби от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.

Във втората касационна жалба са изложени съображения за недопустимост на обжалваното решение в частта, с която е отменен чл. 5, ал. 2 от наредбата, а в условия на алтернативност да бъде отменено като неправилно решението в тази част и да бъде върнато за ново разглеждане от друг съдебен състав поради допуснати нарушения на съдопроизводствените правила. Претендира присъждане на съдебни разноски. В съдебна зала касационната жалба се поддържа от процесуалния представител В. Демирев.

Образувано е и по трета касационна жалба от министъра на околната среда и водите, чрез процесуалния представител юрисконсулт П. Петков, срещу решение № 14632 от 31.10.2019 г. по адм.дело № 10352 по описа за 2018 г. на Върховния административен съд, шесто отделение, с което са отменени посочените разпоредби от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.

В третата касационна жалба са развити подробни съображения за недопустимост на съдебното решение, както и за неправилността му, като постановено в нарушение на материалния и процесуалния закони, както и поради необосноваността му, в условия на алтернативност. Иска се от съда да обезсили като недопустимо решението в частта, с която е отменен чл. 5, ал.2 от Наредбата, а в условия на алтернативност, да се отмени решението като неправилно по посочените касационни основания. Претендира присъждане на съдебни разноски и представя списък по чл. 80 от ГПК. В съдебна зала касационната жалба се поддържа от юрисконсулт Т. Китова и представя писмени бележки.

Образувано е и по протест на Г. Христов, прокурор при Върховна административна прокуратура срещу решение № 14632 от 31.10.2019 г. по адм.дело № 10352 по описа за 2018 г. на Върховния административен съд, шесто отделение, с което са отменени посочените разпоредбите от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса.

В протеста са изложени съображения за неправилност на обжалваното решение като постановено в нарушения на материалния и процесуалния закони, както и поради необоснованост, което съставлява отменителни касационни основания по чл. 209, т. 3 от АПК. Иска се от съда да отмени обжалваното решение като неправилно и се

постанови решение по съществото на спора с отхвърляне на първоинстанционната жалба или делото се върне за ново разглеждане от друг съдебен състав.

В съдебна зала се явява прокурор Л. Стамова от ВАП, която след даване ход на делото напусна същата и не изрази становище дали поддържа протеста.

Ответната страна по трите касационни жалби и протеста - Сдружение "Съюз на международните превозвачи" оспорва същите като неоснователни чрез адв.М. Кавръкова и юрисконсулт Трендафилов. Депозирани са становище по всяка една от тях и протеста по реда на чл.213а от АПК. В съдебна зала те се поддържат от двамата процесуални представители, като се прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на първия касационен жалбоподател Сдружение с нестопанска цел "Българска асоциация по рециклиране".

В проведеното открито съдебно заседание настоящият съдебен състав остави без разглеждане искането на "Камара на автомобилните превозвачи в България" по реда на чл.189, ал. 2 от АПК за встъпване в производството като недопустимо.

Представителят на Върховна административна прокуратура (ВАП) дава мотивирано заключение за неоснователност на касационните жалби и протеста на прокурора от ВАП. По повод на възраженията за недопустимост на обжалваното съдебно решение, сочи, че за Сдружение "Съюз на международните превозвачи" е налице пряк и личен павен интерес за оспорване по реда на чл. 185 и сл. от АПК. Налице абсолютната процесуална предпоставка за оспорване, съгласно чл. 186 от АПК.

Върховният административен съд, II колегия, петчленен състав, след като прецени допустимостта на касационните жалби и протеста и наведените отменителни основания, и с оглед на чл. 218 от АПК, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Касационните жалби и протеста на прокурор от ВАП са процесуално допустими като подадени в срок и от надлежни страни, а разгледани по същество са основателни.

Върховният административен съд, тричленен състав на шесто отделение е бил сезиран с жалба от Сдружение "Съюз на международните превозвачи" по реда на чл. 185 и сл. от АПК, с която са оспорени разпоредбите на чл. 3, ал. 1, т. 2 и Приложение № 2 в частта за категориите М2 и N2, и М3 и N3, чл. 5, ал. 2 и чл. 12, ал. 2, т. 1 от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр.60 от 20.07.2018 г.).

Разпоредбата на чл. 3, ал. 1, т. 2 установява задължение за заплащане на продуктова такса за моторни превозни средства (МПС) от категории М1, М2, М3, N1, N2 и N3 по смисъла на чл. 149, ал. 1, т. 1, т. 2, букви "а", "б" и "в" и т. 3, букви "а", "б" и "в" от Закона за движение по пътищата (ЗДвП), съгласно приложение № 2, което определя размерите на таксата съобразно вида на двигателя.

Разпоредбата на чл. 5, ал. 2 предвижда заплащане на продуктова такса при придобиване на МПС за лична употреба чрез въвеждането на територията на страната от друга държава - членка на ЕС, или чрез внасянето им от държава извън ЕС, като таксата се дължи преди първоначалната регистрация на МПС в отдел/отдели "Пътна полиция" на Столичната дирекция на вътрешните работи или на съответната областна дирекция на Министерството на вътрешните работи.

Разпоредбата на чл. 12, ал. 2, т. 1 изисква при първоначална регистрация на МПС алтернативно заедно с декларацията по ал. 1 да се представя копие от платено нареждане за платена продуктова такса по сметката на ПУДООС от лицето, което пуска на пазара МПС, или от лицето, което въвежда/внося МПС за лична употреба.

Наредбата е приета на основание чл. 59, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) и според § 2 от ДР на същата тя въвежда изискванията на Директива 2015/720 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

По повод на основния спорен момент по делото относно допустимостта на първоинстанционната жалба с оглед на наличието на правен интерес за оспорвания, съответно относно допустимостта на постановения съдебен акт. С определение от 18.09.2018 г. (л. 263 от делото) съдът, след като е извършил проверка за редовността на жалбата, за изясняване на въпроса за процесуалната ѝ допустимост, е задължил жалбоподателя Сдружение "Съюз на международните превозвачи" да представи доказателства, че към датата на подаване на жалбата 01.10.2018 г. и към датата на постановяване на определението, в сдружението членуват международни превозвачи с издадени лицензи, които са и лица, които пускат на пазара МПС или въвеждат/вносят МПС за лична употреба.

С молба от 03.10.2018 г. (л. 268 и сл. от делото) Сдружение "Съюз на международните превозвачи" в изпълнение на дадените с определението от 18.09.2018 г. указания представя писмени доказателства по опис, подредени в два класъора. Сдружението е представило извлечения от дружествените си книги, съответно към 01.10.2018 г. и към 01.08.2018 г., съгласно които негови членове са общо 406 фирми, които осъществяват дейност като международен превозвач. Представени са и документи, с които се доказват платени суми за продуктова такса и за собственост на превозни средства, закупени след влизане в сила на обжалваната наредба от общо 18 фирми, членове на сдружението.

С определение от 11.10.2018 г. (л. 277 от делото) съдът е приел, че дадените с определението от 18.09.2018 г. указания са изпълнени от жалбоподателя, който по този начин е доказал наличие на правен интерес, който произтича от предмета на дейност на сдружението, а именно защита интересите на неговите членове, международни превозвачи. Конституирал е Сдружение "Съюз на международните превозвачи" като страна в производството.

Съгласно чл. 186, ал. 1 от АПК право да оспорват подзаконов нормативен акт имат гражданите, организациите и органите, чиито права, свободи или законни интереси са засегнати или могат да бъдат засегнати от него или за които той поражда задължения. В този смисъл всеки правен субект, който оспорва пред съда подзаконов административен акт, следва да обоснове засягане на определено свое право, свобода или законен интерес. Нормата формулира правния интерес чрез реално засягане на права и интереси. Конституционният съд на Република България с решение № 5 от 17.04.2007 г. по конст. дело № 11 от 2006 г. приема, че интересът от оспорване на подзаконов нормативен акт следва да бъде правомерен, личен и обоснован. За лицата по чл. 186, ал. 1 от АПК е недопустимо оспорването в чужд или обществен интерес.

В конкретния случай оспорените разпоредби на чл. 3, ал. 1, т. 2, чл. 5, ал. 2, чл. 12, ал. 2, т. 1 и Приложение № 2 към чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн.,

ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г.), в частите за моторни превозни средства от категориите М2 и N2, и М3 и N3 не засягат правната сфера на Сдружение "Съюз на международните превозвачи", което и не представя конкретни доказателства за засягане на негови лични права или законни интереси. С тълкувателно решение № 2/12.02.2010 г. на ВАС по т.дело № 4/2009 г., Общото събрание на съдиите във ВАС, разреши спора относно тълкуването на нормата на чл.186, ал.1 от АПК, като приема, че съсловните (браншови) организации и другите юридически лица с нестопанска цел могат да оспорват подзаконови нормативни актове при наличие на правен интерес, обоснован от предмета на дейност и целите, за които са създадени. В този смисъл посочените в устава на това сдружение цели и предмет на дейност не предполагат последното да е засегнато по какъвто и да е начин от разпоредбите на оспорената Наредба, понеже това сдружение не заплаща продуктова такса за моторни превозни средства от категориите М2 и N2, и М3 и N3, като част от своята дейност. В този смисъл предметът на дейност на Сдружение "Съюз на международните превозвачи" не може да обоснове личен, пряк и непосредствен правен интерес от оспорване на процесните текстове на Наредбата.

На следващо място при проверката за наличие на правен интерес за Сдружение "Съюз на международните превозвачи" следва да се обсъди още един аспект от мотивите на тълкувателно решение № 2/12.02.2010 г. на ВАС по т.дело № 4/2009 г. на Общото събрание на съдиите във ВАС. В тях е посочено, че сдруженията с нестопанска цел "могат да оспорват издадения подзаконов нормативен акт, когато с него се засягат или могат да бъдат засегнати общи права, свободи и законни интереси или се пораждат задължения за членуващите в сдружението лица." В контекста на тази принципна позиция на Общото събрание на съдиите във ВАС, следва да се акцентира върху понятието "защитата на общи права свободи и законни интереси". За да бъде поставено едно юридическо лице с нестопанска цел в същото правно положение като своите членове, преки адресати на оспорения подзаконов акт и да получи по този начин процесуална легитимация да оспори разпоредбите на този акт, е необходимо да са засегнати общи права и интереси на всички негови членове. Ако не се засягат тези общи за членовете права и законни интереси, не съществува възможност юридическото лице да оспори самостоятелно издаденият подзаконов акт, понеже по този начин може да се действа против интереса на членовете или за част от тях, за които оспореният подзаконов акт да създава благоприятни правни последици, (в каквато насока са и мотивите на Конституционния съд в цитираното по-горе тълкувателно решение). В този смисъл се налага изводът, че за да бъде процесуално допустима жалба на юридическо лице с нестопанска цел срещу подзаконов административен акт, сдружението следва да обоснове засягане на общ интерес на всички свои членове, а не да се предполага такъв. Едва тогава може да се допусне процесуална субституция, респ. упражняване на чужди права пред съд от страна на юридическото лице.

В конкретния случай по делото са представени документи, с които се доказват платени суми за продуктова такса и за собственост на превозни средства, закупени след влизане в сила на обжалваната Наредба, от едва 18 дружества от общо 406 членове на сдружението. В този смисъл се налага изводът, че не са приложени доказателства, които да обосноват засягане на общи права или законни интереси на всички негови членове, поради което посоченото в тълкувателно решение № 2/12.02.2010 г. на ВАС по т. дело № 4/2009 г. на Общото събрание на съдиите във ВАС, засягане на "общи права, свободи и законни интереси", не е налице (виж определение № 8914 от 07.07.2017 г. по адм. дело 1672/2017 г. на тричленен състав на ВАС, шесто отделение; определение № 5150 от 08.04.2019 г. по адм. дело 2846/2019 г. на тричленен състав на

ВАС, четвърто отделение; определение № 13810 от 15.12.2016 г. по адм. дело 13106/2016 г. на тричленен състав на ВАС, шесто отделение; определение № 12335 от 15.11.2016 год. по адм. дело 11899/2016 г. на тричленен състав на ВАС, трето отделение; определение № 14614 от 30.11.2017 г. по адм. дело 10933/2017 г. на ВАС, петчленен състав; определение № 851 от 23.01.2017 г. по адм. дело 614/2017 г. на ВАС, петчленен състав; определение № 774 от 19.01.2017 г. по адм. дело 13267/2016 г. на ВАС, петчленен състав).

По изложените съображения следва да се приеме, че жалбата на Сдружение "Съюз на международните превозвачи" срещу разпоредбите на чл. 3, ал. 1, т. 2, чл. 5, ал. 2, чл. 12, ал. 2, т. 1 и Приложение № 2 към чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредбата за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса (приета с ПМС № 76 от 12.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 30 от 15.04.2016 г., в сила от 16.06.2016 г., изм. и доп., бр. 60 от 20.07.2018 г.), в частите за моторни превозни средства от категориите М2 и N2, и М3 и N3 е процесуално недопустима, поради липсата на правен интерес за оспорването им от жалбоподателя. Обжалваното решение се явява недопустимо, като постановено при отсъствие на абсолютната процесуална предпоставка, каквото представлява наличието на правен интерес за оспорване. Същото следва да се обезсили и производството по делото да се прекрати.

При този изход от спора на касационните жалбоподатели следва да се заплатят съдебни разноски, представляващи такива за адвокатско и юрисконсултско възнаграждение, на основание чл. 78, ал. 1, ал. 5 и ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 144 от АПК и чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в приложимата редакция, както и на основание чл. 37 от Закон за правната помощ, и чл. 24 от Наредба за заплащане на правната помощ както следва: на Сдружение с нестопанска цел "Българска асоциация по рециклиране" общо сумата 1 000.00 лв., на Министерския съвет на РБългария общо сумата 400.00 лв. и на Министерство на околната среда и водите общо сумата 400.00 лв., за двете съдебни инстанции. Съобразно изложеното и на основание чл. 221, ал. 3 от АПК, Върховният административен съд, II колегия, петчленен състав

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 14632 от 31.10.2019 г. по адм.дело № 10352 по описа за 2018 г. на Върховния административен съд, шесто отделение.

ПРЕКРАТЯВА производството по делото.

ОСЪЖДА Сдружение "Съюз на международните превозвачи" да заплати на Сдружение с нестопанска цел "Българска асоциация по рециклиране" сумата 1 000.00 лв., съдебни разноски.

ОСЪЖДА Сдружение "Съюз на международните превозвачи" да заплати на Министерския съвет на РБългария сумата 400.00 лв., съдебни разноски.

ОСЪЖДА Сдружение "Съюз на международните превозвачи" да заплати на Министерство на околната среда и водите сумата 400.00 лв., съдебни разноски.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

[Връзка към системата на Върховния административен съд по настоящото решение](#)